

Moderator: Aș dori să vorbim mai puțin despre tatăl tău, despre care poate exista mii de pagini, și care a predicat mii de predici. Este cunoscut în întreaga lume, cărțile sale au fost traduse. Nici măcar nu știu în câte limbi.

MW: 85 de limbi.

Deci, el este considerat unul dintre marii scriitori creștini ai lumii. A trăit mult timp, a suferit 14 ani în închisoarile comuniste, iar când a ieșit, și-a declarat dragostea față de toți cei care l-au perzecat. El era incapabil de ură. Am urmărit câteva dintre aparițiile sale publice și am putut spune că nu doar a pretins. Pur și simplu îi iubea pe oameni așa cum erau.

MW: Mai mult decât atât. La un moment dat comuniștii au izolat pe creștinii arestați. Ei au pus într-o celulă separată, preoți ortodocși, catolici, protestanți astfel încât să nu-i convertească pe alții. Când tatăl meu vorbea despre închisoarea comunistă, experiențele sale spirituale și despre cei pe care i-a întâlnit în închisori, (el s-a întâlnit cu adevărat sfinți) îi spuneam tatălui meu că, dacă continuă să descrie aceste experiențe spirituale din închisorile comuniste, toți oamenii ar dori să se afle într-o închisoare comunistă.

Moderator: Îmi amintesc și-a spus cum în închisoare nimeni nu putea fugi de predicile sale. Unii creștini în biserică se uită la timp, se ridică și pleacă. Mama ta vorbește despre minunate momente și revelații, miracole care au avut loc acolo. Mi-a plăcut cu adevărat povestea acelui simplu om, un țăran, care îi spunea unui profesor universitar că s-a întâlnit cu Isus și că Isus i-a zâmbit. Și toată lumea credea că glumește și îl întreabă: "Da, l-ai întâlnit pe Isus și cum a zâmbit?" În acel moment, țăranul, care nu citise niciodată o carte, cu excepția Bibliei, a devenit zâmbet. Tatăl tău a spus că a fost cel mai frumos zâmbet pe care îl văzuse vreodată în întreaga sa viață. Profesorul universitar, văzând acel zâmbet, a recunoscut că țăranul îl întâlnise într-adevăr pe Isus. Este evident că au fost martorii unor miracole, deoarece altfel nu ar fi supraviețuit atâta timp în închisoare, nici în izolare. Dar am vrut să te întreb ceva diferit. Erai copil, tatăl tău și-a spus prin ce a trecut și nu l-ai crezut pe deplin. L-ai crezut mai târziu când ai vizitat închisorile comuniste.

MW: L-am crezut și mai mult în două instanțe diferite. Un pastor american care ne-a ajutat foarte mult să ajungem aici în Statele Unite, numele său era Myrus Knutson, un luteran din Minnesota, acest pastor a ținut o scurtă prelegere la înmormântarea tatălui meu. El a spus: "Ceeace m-a impresionat cel mai mult la Richard Wurmbrand este faptul că am auzit povestiri repetate prin ce a trecut. Cu toate acestea nu a exagerat niciodată vre-o povestire. Povestea era întotdeauna aceeași. " Deci, eu am auzit poveștile tatălui meu și uneori ai putea gândi, "E adevărat ce să întâmplat?" Eventual am primit 8.500 de pagini de la CNSAS, din serviciul Securității Statului, din arhivele CNSAS și am fost absolut uimit de modul în care anumite povestiri pe care tatăl meu mi le spusese, au fost

documentate de serviciul secret comunist. Nu numai asta, dar tatăl meu cunoștea 14 limbi străine. Eu personal nu credeam că știa toate aceste limbi, dar eu l-am auzit predicând în 9 limbi. Este un lucru ușor de spus: "cunosc o limbă străină și este complet diferit de a predica într-o limbă străină". L-am auzit personal predicând în 9 limbi diferite pentru că a călătorit pe 5 continente, era bine cunoscut și astfel am călătorit împreună și el a predicat în multe locuri.

A scris o carte, numită "A fost Karl Marx, Satanist?" "Karl Marx era un fel de membru în "biserica" Satanistă. Întreaga sa doctrină comunistă este o conspirație satanistă. Tatăl meu a scris această carte, care a fost tradusă în mai multe limbi și o puteți găsi și în limba română. A scris această carte în întregime din memorie. Deci, au existat poezii pe care Karl Marx le-a scris închinându-se diavolului, iar tatăl meu a scris toate acestea din memorie. Mi-a dat-o și mi-a spus să o public. Când am văzut cartea, am fost primul care nu a crezut-o și m-am dus la Universitatea Californiana la Los Angeles unde țineau în biblioteca operele complete ale lui Marx în limba germană (o limbă pe care o cunosc) și am putut documenta toate citatele din carte. Memoria tatălui meu era atât de uimitoare că poate au fost 4-5 pasaje cel mult unde a greșit puțin o citație.

...

În primul rând, tatăl meu a fost răpit de pe stradă. Se îndrepta spre biserică. La 29 februarie 1948 a fost împins într-o mașină și a dispărut. Avea protecție de la ambasada suedeză și de aceea era foarte curajos în aceea perioadă. Dar niciodată nu i-a trecut prin minte comuniștii l-ar fi putut aresta fără să-l aresteze oficial. Colonelul Dulgheru l-a răpit și l-a ținut închis sub un nume fals. Ambasadorul suedez s-a întâlnit imediat cu ministrul de externe comunist, Anna Pauker care a jurat pe părinții săi (pe care oricum îi ura, fiind evrei habotnici care au blestemat-o) că Richard Wurmbrand nu exista în vre-un registru al închisorilor din România. Și așa a dispărut.

Diferiți oameni îl cunoșteau pe fratele lui Teohari Georgescu, ministrul securității în acel moment, iar din nou, nici un rezultat. Cel care l-a interogat în închisoare era colonelul comunist Mișu Dulgheru, dar nimeni din anturajul mamei mele nu știa despre asta.

În cazul cuiva care dispăruse, lunar, familia mergea la Ministerul Afacerilor Interne să depună o cerere de căutare. Locul în care se făcea această cerere era alături de fosta închisoare din Uranus. Acum această închisoare a fost distrusă din cauza construcției Casei Poporului. O doamnă evreică creștină foarte inteligentă s-a dus și ea să depună o cerere pentru a ajuta-o pe mama și, în timp ce aștepta la rând, s-a uitat în jos și erau deschise ferestrele din unele celule subterane. Această doamnă a văzut fața tatălui meu Richard Wurmbrand. Tatăl meu era foarte înalt și nu se vedea decât capul. Aceasta s-a întâmplat în timpul verii, Mai sau Iunie. Din nou ambasadorul suedez s-a dus cu mai mult aplomb la Anna Pauker. Singurul rezultat a fost că ambasadorul a fost declarant persona non grata. Au făcut același lucru și cu alți străini care erau în jurul tatălui meu, i-au dat afară din țară și asta a fost.

Această perioadă, între anii 1948-1953, a fost o perioadă stalinistă cruntă. Eram copil și îmi amintesc dacă m-am trezit dimineața și am umblat prin București, de la o casă la

cealaltă, de la această stradă la alta, toți dispăruseră peste noapte, trimiși în închisoare. Era un oraș fantoma. În această perioadă, au fost oprite tramvaiele, autobuzele, identitățile oamenilor au fost verificate și, desigur, au fost arestați oameni. Astfel încât în 1951 locuiam împreună cu mama mea într-o casă în care tatăl meu începuse o biserică. Într-o zi, la ora 6 dimineața au venit niște ofițeri ai securității, au cerut mamei mele să se îmbrace și au luat-o. Mi-au luat mama. Acest lucru s-a întâmplat la trei ani după ce l-au luat pe tata.

Moderator: Câți ani aveai atunci?

MW: Deci, în 1948 aveam 9 ani, plus trei. Aveam 11 ani, aproape 12 ani.

Moderator: Știi că ce s-a întâmplat cu tine a fost tragic? Tatăl tău în închisoare, mama ta a luat-o.

MW: Mi-a fost greu să îmi dau seama de asta. A fost o tragedie, dar a fost o perioadă. De exemplu, tatăl meu avea 1000 de membri în biserica sa. Aceasta a fost o biserică destul de mare în București, mai ales în acele vremuri. După ce amândoi părinții mei au fost arestați, dacă mergeam pe stradă pe trotuar, în Dudești, în Văcărești, unde eram bine cunoscuți, iar cineva care mă cunoștea mă întâlnea, treceau strada, ca să nu fie văzuți salutându-mă.

MW: A fost un pastor luteran care m-a făcut să stau jos după ce mama mea a fost arestată și mi-a spus "Te rog să înțelegi bine - toți ne temem de tine". Aveam 12 ani. "Nimeni nu te iubește, nimeni nu te vrea! Stai departe de mine! Nu veni la mine acasă dacă nu te invit! Înțelegi?" Asta mi-a spus el, dar nu eram singur în această situație, erau mulți alți copii ca mine, copiii ai căror unul sau ambii părinți erau închiși.

Moderator: Cum ai continuat viața? Te-ai jucat? Ai plecat la școală?

MW: Da, viața a continuat, în acea perioadă am fost la școala elementară nu prea departe de casă și la un moment dat, poate o săptămână sau două după ce mama mea a fost arestată, un camion cu 5-6 ofițeri a venit la mine acasă, s-au așezat, am fost singur în casă și au scris un inventar lung de confiscare a tot ce era în casă și mi-au spus să semnez și la aproape doisprezece ani am semnat.

Am semnat și mi-au arătat ușa. Mi-au luat patul, toate jucăriile, cărțile mele și au încărcat camionul, am semnat și au plecat. Au lăsat niște bucăți mai mari de mobilier pentru a le lua mai târziu. Tatăl meu făcuse o mulțime de bine pentru diferite persoane. După cel de-al doilea război mondial, în 1946 a existat o mare foamete în România, iar tatăl meu a ajutat foarte mult în timpul acestei foamete. El cunoștea toate aceste limbi străine și avea o mulțime de contacte și a primit o sumă mică de bani, de 2000 USD sau 3000 USD, dar după război, aceasta a fost considerată o sumă bună de bani pentru a ajuta cu alimente. Dar înainte de a deveni creștin, tatăl meu fusese un agent de bursă. Tatăl meu mi-a spus că a luat acei bani pe care i-a obținut din America și i-a plasat pe piețele de capital slab din 1946 și a făcut astfel o grămadă de bani. Echivalentul a ceea ce am spune acum 100.000 de dolari. Nu-mi amintesc suma exactă. Dar asta i-a oferit șansa de a aduce mai multe vagoane de tren cu porumb, grâu. El a cerut americanilor să aducă cutii de

mâncare, dar au trimis bomboane, M & M. De exemplu, au trimis cutii de avocado, iar țărani români săraci au crezut că vor fi otrăviți. Am vrut doar să vă dau o idee despre cât de mult a ajutat tatăl meu pe alții, deoarece a organizat o cantină unde aproximativ 1000 de persoane au primit cel puțin o masă pe zi. Și amintirile mele fiind copil, de când aveam vre-o 7 ani, era această curte enormă în care erau în jur de 70 de femei din biserica tatălui meu, curățând cartofi, mazărea de gătit. și bineînțeles că mă jucam în jurul lor. Motivul pentru care am spus acest lucru este că acești oameni care erau în biserică și au fost ajutați de tatăl meu, au fost cei care trecuseră de cealaltă parte a străzii.

Moderator: Toți?

MW: Toți. Vă spun, numărul de oameni care m-au ajutat când părinții mei erau în închisoare pot fi numărați pe degetele uneia din mâinile mele. Asta este de necrezut.

Ceea ce am vrut să adaug este că a existat această tânără doamnă credincioasă, avea 28 de ani. Era secretara juridică a lui Tătărăscu (pentru o perioadă scurtă de timp ministrul justiției) și era o femeie educată. Tatăl ei a fost implegatul de mișcare al stației de tren din Craiova în anii '30. A fi un șef al stației era ceva pe atunci. Deci, această doamnă nu a fost ajutată de tatăl meu și fără nici o obligație față de familia noastră m-a dus în casa ei. M-a luat pe mine și pe un alt copil și am rămas acolo timp de trei ani până când mama mea s-a întors de la lagărul de la canal.

Moderator: Nu i s-a spus niciodată cât timp va fi ținută închisă. În acești trei ani, ați reușit să o vedeți sau să o auziți de ea?

MW: Da, am văzut-o o singură dată. Îți voi spune despre asta. Deci, a venit securitatea, a luat tot mobilierul, mi-au arătat ușa. În cele din urmă am fost luat de această doamnă, eu și un alt copil. Când au scris inventarul, era un birou din lemn masiv, iar sub el era mașina de scris. Nu au pus-o în inventar. Așa că oamenii care au venit în cele din urmă să mă vadă, au luat repede mașina de scris și au ascuns-o, așa că atunci când am plecat din România, am avut-o. Mașina de scris a evitat inventarul. Dar, aici este partea interesantă! Această doamnă căruia i-a fost milă de mine a fost arestată în cele din urmă pentru îngrijirea copiilor condamnaților politici și ea a fost închisă timp de șase ani într-o închisoare comunistă. Există o zicală. nici o faptă bună nu trece nepedepsita.

Deci, am 19 ani și într-o zi sunt chemat la fiscul comunist român. Mi-au spus că trebuie să plătesc 90.000 de lei. Aceasta a fost datoria mea față de stat. Mi-a fost teamă de comuniști, dar am întrebat în glumă: "Cum de la 19 ani datorez 90.000 de lei?"

Moderator: A fost o sumă mare de bani.

MW: Da, pentru că salariul meu era de aproximativ 380 de lei pe lună sau ceva de genul ăsta. Și mi-au spus că am deturnat bani. Deci am întrebat " Când? Cum am deturnat de la stat? " Au scos acest inventar pe care l-am semnat la vârsta de 12 ani, am avut mobilier relativ scump, au confiscat în jur de 80-90 scaune, am avut un harmoniu cu pedale, un

pian și mese. De ce? Pentru că tatăl meu avea biserica în această casă, era o cameră mare, care putea avea în jur de 60-70 de persoane pe scaune, astfel că acești ofițeri de securitate au confiscat toate aceste lucruri și, cum erau necinstiți, au vândut și au înlocuit toate obiectele de valoare. În inventar au scris: un pian fără tastatură, o orgă fără pedale, scaune cu trei picioarele. Așa au dat inventarul statului. Când Ann Pauker, Dulgheru, Teohari Georgescu, Vasile Luca și toți din securitate sub ei au căzut în disgrație, toți cei inferiori lor au ajuns în închisoare și au mărturisit totul, inclusiv falsificarea inventarului. Cine a semnat inventarul? Eu am făcut-o, când aveam 12 ani. Deci mi-au spus că nu trebuia să semnez fără să citesc mai întâi. Aș fi fost arestat, dacă n-aș fi avut 12 ani. De atunci până când am plecat din România, 25% din ceea ce am primit ca salariu a fost luat lunar de fiscul comunist. Am plătit pentru ceea ce fusese confiscat din casa noastră până când am plecat din România.

Ascultă acum ce să întâmplat în continuare. Este chiar mai incredibil. Așa că am această datorie. Trebuie să fi auzit sau să citit că în cele din urmă am fost răscumpărați în schimbul a 10.000 de dolari și așa am ieșit din România. Aceasta este o poveste diferită, una miraculoasă, dar separată. Când am plecat din România, timp de câteva săptămâni am trebuit să dovedim în legătură cu toate bibliotecile publice din București că nu le-am datorat nici o carte. Chiar mai interesant, a trebuit să demonstrăm că nu avem datorie față de compania de gaze, unde în realitate nu exista încălzire prin gaz.

Desigur, niciuna dintre aceste dovezi nu ne-a fost dată fără șpaga.

Între timp, datoria de 90.000 de lei pe care o datoram a ajuns la 120.000 de lei pentru că nu am putut plăti din salariul meu mizerabil și cu toate penalitățile și dobânzile. a fost incredibil. Deci ce trebuia să facem? Partea din securitate care ne-a vândut, nu a avut nimic de-a face cu partea de securitate a statului care trebuia să ne dea pașapoartele noastre și dacă nu aveam acea bucată de hârtie, nu puteam pleca. Deci, mama mea a avut doi frați în Franța și ne-au trimis aproximativ 130 de haine de ploaie, ceea ce a fost un element complet nou pentru România. Ne-au trimis aceste haine de ploaie pe care le-am vândut pe piața de la Talcioac și așa mi-am plătit datoria și am putut pleca. Dar ce vă spun, tot ceea ce vă spun, prin "bunăvoința securității statului, a fost înregistrat. Dacă aveți dubii că am primit aceste 130 haine de ploaie, toate sunt înregistrate și scrise în dosarele de la poliția secretă, precum și inventarul pe care l-am semnat la 12 ani.

Partea interesantă este că într-o zi, acum 6 ani, m-am dus la consulatul românesc pe bulevardul Wilshire din Los Angeles și consulul a vorbit personal cu mine. Așa că i-am spus că vreau să plătesc 135 \$ sau 165 \$, nu-mi amintesc exact suma, să-mi obțin certificatul de naștere din România. Aveam nevoie de o copie legalizată. Am părăsit România fără niciun document personal, o poveste diferită, iar consulul m-a întrebat: "De ce, la 70 de ani, vrei să obții certificatul de naștere din România?" I-am arătat o scrisoare de la CSNAS, care arăta că erau 11.500 de pagini din dosarele poliției secrete comuniste pe care nu le puteam obține decât dacă dovedesc că sunt proprietarul de drept. Am plătit mai mult de 2.500 de dolari pentru paginile pe care le-am obținut de la CSNAS. Oricum, am primit certificatul de naștere în aproximativ 6 săptămâni, am avut pe cineva din România care a avut grijă, i-am dat împuternicire și în final am primit 8500

de pagini, nu toate 11500. Dar chiar și aceste 8500 de pagini, spre rușinea autorităților române, au fost recent cenzurate.

....

Tatăl meu a spus în multe dintre predicile sale din America: toți americanii cred comuniștii sunt anti-capitaliști sau anti-americani. Dar nu, comuniștii sunt împotriva tuturor. Este o religie a urii. Un comunist poate fi împotriva unui alt comunist.

Când eram în România, am avut o glumă și dacă te prindea spunând-o, ai putea lua 6 ani de închisoare. A fost un tip într-o celulă și un alt tip este împins în celulă. Deci cineva îl întreabă pe celălalt de ce este în închisoare. Iar tipul spune: "Sunt în închisoare pentru că l-am criticat pe Vasile Luca, la vremea când era la putere și m-au aruncat în închisoare. Și Dta de ce ești?" "Ei bine, pentru că l-am lăudat pe Vasile Luca, după ce a căzut de la putere. Ușa celulei se deschide și un alt deținut intră și este întrebat: "De ce ești aici?" Și tipul spune: "Eu sunt Vasile Luca".

Moderator: Am vrut să te întreb. Ai fost doar un copil de 12 ani. Este o traumă pentru a-i pierde pe amândoi părinții tăi, dar mai ales pe mama ta pe care nu ai văzut-o decât odată în acei ani. Unde ai văzut-o? Te-au dus la canal?

MW: Voi explica. Este o poveste foarte interesantă pentru românii din America, poate și pentru cei din România. În America, am creat o organizație pentru creștinii persecutați. La un moment dat, am avut suficienți bani pentru a face un film. Am găsit un foarte cunoscut scriitor american, a făcut și alte filme, așa că l-am angajat. El era împotriva comunismului, a promis să fie loial în reprezentarea poveștii, așa că l-am angajat. El citise nu numai cărțile noastre, ci multe cărți despre comunism. Când faci un film trebuie să ți cont de limita de timp, astfel încât unele scene sau dialoguri să fie combinate chiar dacă s-au întâmplat în perioade diferite de timp. Deci, una dintre povestirile pe care le-am spus scriitorului a fost cum am încercat să-mi vizitez mama în lagărul de la închisoare a canalului. A fost închisă într-un loc numit Saligny, după un inginer francez celebru. Mi s-a spus că mi s-a dat dreptul să vorbesc cu ea. A fost iarna, în ianuarie. Am călătorit cu trenul toată noaptea și când am ajuns la Cernavodă trebuia să merg la locul unde era lagărul ăsta. Cineva m-a însoțit în tren, dar de la Cernavodă eram pe cont propriu. Aveam aproape 13 ani. Așa că m-am plimbat în frig, a fost un viscol grozav, și, am ajuns în sfârșit. A trebuit să aștept în frig de la 7 dimineața până la ora 9.00, ora 9.30, când am văzut coloane enorme de femei care vin. Era o polițistă care, de departe, a strigat că nu va avea loc nici un vorbitor între familii și deținute pentru ca deținutele nu și-au îndeplinit cota de muncă. Înțelegi? A trebuit să mă întorc, să iau trenul și să mă întorc la București. Așa am povestit scriitorului american. În ziua următoare, el vine cu mândrie cu scenariul său în care a descris cum am mers cu trenul și cum am așteptat ca mama să vină de la munca și că erau mulți oameni acolo, ceea ce era adevărat, aceștia dorind să-și vadă soție, mamă, fiică, și în scenariu, americanul a spus că un bărbat mai în vârstă a fost impresionat de mine, un băiat sărac care-și aștepta mama și m-a invitat la cantina din închisoare pentru a-mi da o cafea fierbinte de băut.

Moderator: Ce restaurant? Ce cafea fierbinte? Probabil era familiarizat cu închisorile din SUA.

MW: După ce citise atâtea cărți și după ce i-am explicat. Nu puteam să cred că tocmai a pus asta în scenariu!

Moderator: Deci ai plecat pur și simplu acasă. Cum ai ajuns s-o vezi?

MW: După aceea, mama mea a fost închisă într-o închisoare numită Târgsor. Această închisoare încă mai există astăzi.

Moderator: Așa că ți-au dat șansa să o vizitezi acolo.

MW: Da, am vizitat-o acolo pentru aproximativ 10, 12 minute. Foarte scurt.

Mama ta ți-a spus vreodată cum a rezistat în acești trei ani?

MW: Am avut o mamă deosebită. Am să explic. În 2006 a avut loc un concurs "Cei mai mari români din toate timpurile". Oamenii de la postul național de televiziune au organizat acest concurs împreună cu Evenimentul Zilei și au promis că pentru primii 10 câștigători vor face un film de o oră de prezentare. Primii trei erau trei regi români, al patrulea Eminescu, iar al cincilea Richard Wurmbrand. Deodată, cine este Richard Wurmbrand? Populația l-a votat, dar nimeni din conducerea televiziunii sau de la Evenimentul Zilei nu știau cine este. Așa că am avut o mulțime de interviuri și întâlniri și cineva m-a întrebat atunci cum tatăl meu a avut puterea de a rezista presiunilor comunismului.

"Cum ar putea avea o astfel de "coloană vertebrală rezistentă"? A fost întrebarea. Le-am explicat că Richard Wurmbrand avea o dublă coloană vertebrală, deoarece mama mea era chiar mai puternică decât el. Așa că l-a împins și mai mult. De exemplu, pentru a înțelege cine a fost mama mea, Sabina Wurmbrand....De multe ori i-am spus mamei mele: "Mamă, ești ca piramida lui Keops. O vezi dar nu există nicio explicație pentru asta."

Când aveam 11 ani în România, comuniștii ne-au prezentat ocazia de a deveni pionieri. Ai cravată roșie, avantajul a fost copiii aveau dreptul să meargă la diverse activități. S-a întâmplat când eram în clasa a șasea. Am fost cel mai bun din clasă și am încercat întotdeauna să fiu printre cei mai buni din cauza trecutului meu, așa că eram cel mai bun și mi s-a oferit să fiu primul pionier în următoarea întâlnire școlară. M-am dus acasă la mama și i-am povestit cu mândrie cum urma să fiu pionier a doua zi. Mama mea mi-a răspuns: "Mâine, te vei ridica și când îți vor da cravată roșie, le vei spune: "refuz să port cravata unui regim care îl ține pe tatăl meu în închisoare. " Și nu a existat nici o discuție. Știam dacă nu făceam ceea ce mi-a spus să fac, că nu m-ar fi lăsat să mă întorc acasă. Fără compromisuri.

Am fost la școală. M-am ridicat și le-am spus că refuz să primesc cravata roșie a unui regim care-l ține pe tatăl meu închis. De asemenea, am adăugat câteva idei proprii. Le-am spus că acest regim este unul ateu, nu crede în Dumnezeu. Desigur, întreaga întâlnire a devenit o ședință contra a acestui măr putrezit, care a existat printre ceilalți copii. Am fost condamnat, dar nu am fost dat afară din școală. Directoarea școlii era o comunistă

extrem de activă. Această directoare stătea în această ședință și m-a condamnat, m-a certat, dar nu m-a expulzat. Continuarea acestei întâmplări este foarte interesantă. Cu ani mai târziu, am 22 de ani și stau în fața vitrinei unui magazin... Alături de mine apare această doamnă mai în vârstă, fosta directoare a școlii! Mă uit la ea și imediat știu cine era. Iar ea îmi spune: "Mihai, nu te uita la mine, am ceva de spus, tu ești persoana pe care am admirat-o cel mai mult în viața mea pentru poziția pe care ai luat-o când erai copil". Apoi a plecat. Ea a plecat.

Un lucru care m-a ajutat în viață a fost că tatăl meu a stabilit o regulă când aveam 5 ani sau chiar mai tânăr. În fiecare dimineață mi-a citit din Biblie și mi-a povestit o poveste plină de sens.

Vreau să vă repet una dintre aceste povești deoarece este legată de ceea ce mi-ați spus despre faptul că oamenii se tem că ceilalți știu ce fac sau nu. Unul din lucrurile pe care tatăl meu le-a accentuat a fost ca niciodată un om să se teamă de opinia altora. Iată povestea amuzantă pe care mi-a spus atunci. Chiar îmi amintesc unde eram și când mi-a povestit povestea. Nasruddin Hodgea Este un personaj, despre care veți găsi probabil 50-60 de cărți publicate în Turcia, Iran, Uzbekistan. Există cel puțin 20.000 de povești cu acest personaj. Toate acestea au fost inventate de acest poet numit Rumi. Ai auzit de Jalaluddin Rumi? Vă recomand să îl căutați. El a fost un iranian care s-a născut în Afganistan și a trăit în Konia, în Turcia în secolul al 13-lea. El a fost un vorbitor atât de faimos încât 3.000 de creștini veneau să-l asculte. A scris multe poeme interesante și a scris o carte numită Divanul lui Rumi. Este o carte fascinantă. Una dintre poveștile, pe care le-am auzit de la tatăl meu, a fost că Nasruddin și fiul său au mers la piață pentru a-și vinde măgarul. În timp ce mergeau alături de măgar, un trecător a spus: "Oameni nebuni, aveți un măgar și mergeți pe lângă el!" Deci, Nasruddin a început să călărească măgarul. Un alt trecător a spus: "Omul nemilos, el lasă copilul să meargă pe jos și el călărește măgarul". A pus copilul pe măgar și a început să meargă. Un alt trecător a spus: "Ce fiu lipsit de respect - îl lasă pe bătrân să umble." Așa că amândoi au încălecat măgarul. Un alt trecător a spus: "Vor vinde acest animal sărac și în ultima sa călătorie, îl torturează. Două persoane călăresc pe un măgar". Așa că amândoi au coborât, au pus măgarul în spinare și un alt trecător a spus: "Oameni nebuni! Cine a auzit vreodată că cineva poartă un măgar în spinare?" Această poveste mi-a afectat întreaga viață. Am citit soției mele una dintre cele mai frumoase biografii ale lui Mihai Wurmbrand este de trei pagini lungă și scrisă de către Securitate, înainte să mă contacteze pentru a încerca să devin informator. Înainte de a mă contacta pentru a deveni informator, m-au verificat și mi-au făcut un dosar. Acolo a fost scris - Mihai este că tatăl său, nici un compromis, neobosit, probabil că nu îl vom face informator.

Moderator: Ce sistem! Cum putem prinde pe Richard Wurmbrand? Spunându-i că i-am corupt fiul. .

.....

MW: Tatăl meu a avut un talent oratoric și surprinzător deosebit.

Acesta este un lucru pe care am încercat să-l spun și creștinilor în România. La un moment dat, el predica și spunea: "Aș vrea să ascultați un cântec creștin românesc. Vreți să-l ascultați?" A fost un timp, în perioada 1972-1974, au existat doar câțiva refugiați care au ieșit din comunism, dar au existat oameni din diferite biserici creștine care au venit să aducă cântece creștine din România, precum Tatăl nostru, cântecele lui Nicolae Moldovanu, dacă ați auzit de acest compozitor, el a făcut parte din mișcarea Oastea Domnului. Multe dintre melodiile sale sunt foarte cunoscute.

Moderator: Am auzit de Traian Dorz.

MW: Exact! Moldoveanu a scris piese musicale pe rimele lui Dorz. Deci, americanii au ascultat cântece creștine românești. Deci, ei, desigur, au răspuns că doresc să asculte!

Deci, tatăl meu, cu vocea lui puternică, a început: "Aaaaah, aaaaah! Nu mă bate! Nu mă lovi!" El țipa atât de tare încât mamele și copiii au ieșit din biserică. Mamele s-au plâns pastorului lor pentru că a lăsat un nebun să vorbească în biserică. Dar așa tatăl meu i-a impresionat pe americani!

.....

În legătură cu cei 10.000 de dolari pe care au fost plătiți ca răscumpărare pentru noi. În acele vremuri, poate că ați auzit, a fost și în ziare, securitatea a cerut bani pentru a lăsa oamenii să părăsească țara. Evreii au fost răscumpărați pentru 500 sau 1000 de dolari, diverse prețuri plătite de statul israelian. A fost o altă metodă. Diferite întreprinderi publice de stat aveau nevoie de valută străină pentru a cumpăra diverse. Deci, erau oameni de mijloc care aveau grijă de asta, iar securitatea a decis că o modalitate de a obține acești bani era de a vinde acești oameni.

Moderator: Era un evreu, Jacober, era cunoscut la Londra. Am vorbit cu un general care era responsabil de a lua banii pentru evrei și germani. Și mi-a spus că e o afacere. Ceaușescu a făcut asta. Ai plecat după 1965?

MW: Am plecat exact în 1965, pe 6 decembrie, de ziua Sfântului Nicolae. Ceaușescu venise la putere timp de mai multe luni.

Moderator: Da, regimul făcea niște înțelegeri conform cărora guvernul purta discuții cu statul israelian, statul german. Regimul ar spune că au investit bani în acești oameni, l-au școlarizat, lucruri ca acestea, costurile intelectuale. Noi vă oferim oameni calificați, intelectuali, trebuie să acoperim investiția noastră. Despre asta a fost vorba.

MW: Au vândut sânge și au vândut oameni. Da da. Au vândut oameni.

Cazul nostru a fost complet diferit. Tatăl meu s-a întors din închisoare. Marea eliberare a fost în 1964, iar tatăl meu și-a dat seama că acest lucru va dura până când statul va obține împrumuturile, iar apoi toți cei eliberați vor fi din nou arestați. Și exact așa s-a întâmplat. În decembrie anul trecut, am fost în România și am vorbit cu colegi deținuți care erau în închisoare împreună cu tatăl meu care mi-au spus cum după ce au fost eliberați împreună cu tatăl meu în 1964, în 1967 au fost arestați din nou pe aceleași motive. Astfel, în aceea perioadă, imediat după 1964, creștinii din alte țări au încercat să-mi scoată tatăl din România. Ideea principală era ca statul să facă niște bani. Unii creștini englezi cu niște creștini norvegieni au adunat această sumă de bani și voi trece peste multe detalii, oricum, au reușit să obțină acești bani. 10.000 de dolari nu au fost oferiți oficial și nu i-au fost acordate lui Jacober, care era un om de mijloc. Tatăl meu avea trei frați care erau foarte inteligenți. Unul dintre ei, era ministru în cabinetul primului ministru israelian, Golda Meir. . Pe când era acolo și fiind unul care a luptat la fondarea statului Israel, era foarte bine conectat. Una dintre legăturile sale era cu un bărbat în care Drăghici a avut încredere.

Moderator: Drăghici, ministrul afacerilor interne (comunist român), nu?

MW: Da, banii i-au fost dați lui Drăghici personal și el i-a luat pentru el însuși. Stai și vezi restul. Am primit în cele din urmă cele 8.500 de pagini de la securitate. Nu poți citi 8.500 de pagini într-o singură zi. Deci, în fiecare noapte, înainte de a mă culca, soția mea este lângă mine și am citit 10-15-20 de pagini. Bătute la mașina la un rând, informații care au luat 15 pagini, cei mai buni prieteni, aproape 90% dintre cei care ne-au vizitat, au raportat (ca informatori) la securitate.

Ceeace m-a deranjat și vă spun că sunteți din România, era imposibil (sub comunism) să se găsească o panglică pentru mașina de scris. Și pentru mine, pentru a vedea mii de pagini bătute la masina de scris, mi-am imaginat câte au fost folosite pentru întreaga populație a României.

Deci, citind aceste pagini, într-o zi am coborât din pat și am început să dansez. Soția mea a crezut că am înnebunit. Am petrecut jumătate din aceea noapte să-i explic. O voi descrie mai pe scurt, pentru a vedea modul în care Dumnezeu face minuni.

Am locuit într-o casă construită de un misionar englez în 1906. A construit biserica anglicană în București, el a construit de asemenea o clădire mare pe strada Negustor și a construit această casă, care a fost și o biserică anglicană în acea vreme în 1906 și care a devenit o școală creștină. Ideea acestui misionar englez a fost aceea de a construi o școală,

vorbim despre anii 1915-1920, așa că acolo au fost predate limbile germană, franceză, engleză. Astfel, toți evreii bogați și-au trimis copiii la această școală creștină care avea profesori din străinătate și avea un spațiu de biserică de aproape 1000 de oameni. Între timp, biserica a fost închisă, dar au fost opt familii care au trăit în această casă. Am trăit în pod. Casele din Anglia au poduri pentru servitori. Nu știu dacă ai fost vreodată la Londra.

Moderator: Am fost, dar nu știam despre mansarde.

MW: Deci, am trăit acolo, era proprietatea statului și nu am putut face nici o reparație.

MW: în această casă au fost 8 familii. Fiecare familie avea una sau două camere. Erau birouri, săli de clasă și așa mai departe. Deci, această fostă clădire a bisericii a avut o cameră imensă în care Animafilm a primit permisiunea de a prelua clădirea pentru a-și face un studiou. Dacă ați auzit de Gopo.

Moderator: da, da.

MW: Deci, când au dat casa către Animafilm statul s-a întrebat, ce este de făcut cu aceste opt familii? Nu veți crede, dar industria cinematografică a avut un ministru puternic. Așadar, opt apartamente noi au fost oferite industriei de film pentru a ne muta astfel încât să poată folosi clădirea veche în care eram.

Tot ce vă spun este documentat.

Moderator: Nu m-am îndoit niciodată. Sunt curios să știu de ce ai început să dansezi.

MW: Bine, ai răbdare! Persoanele șirete din Animafilm sau din industria cinematografică au vrut aceste apartamente noi pentru ei și așa că le-au furat de la noi. Au luat cele opt apartamente pentru ei înșiși, chiar dacă ne-au fost date nouă și au vrut să se mute toate cele opt familii în Mogoșoaia, în unele colibe cu podea de lut. Aceasta era în jurul anului 1965, statul tocmai primise împrumuturi de la americani. Deci, în numele legalității socialiste, cele opt familii s-au unit și nu au evacuat clădirea pentru Animafilm. Ceea ce a făcut ministrul a fost să ne taie electricitatea, apa, dacă vrem să încălzim ceva trebuia să mergem la vecinii noștri, pentru a ne determina să plecăm. Mai mult decât atât, era un tip numit Cucu, care a venit la fiecare două zile spunându-ne că vom putezi într-o închisoare (comunistă) pentru că am fost împotriva proiectului de stat și am încetinit lucrurile, ambuscând statul. "Sunteți niște nenorociți!"

El ne-a numit bandiți și alte insulte pentru a ne forța să plecăm. Dar nu ne-am mișcat. Au adus 22 de muncitori să stea în casă, să distrugă casa. Au adus resturi și moloz în timp ce

lucrau în camera mare care era goală. Aveam 26 de ani, trăiesc în mizerie și să nu am un loc unde să îmi invit un prieten sau să citesc o carte. Trăiesc sub teroarea constantă de a nu ști ce se va întâmpla ... Într-o zi (ministrul de interne) Drăghici ne permite să plecăm, după ce i s-au dat banii, așa că avem aprobarea de a părăsi țara. Era o carte poștală care ne spunea să facem totul gata să plecăm. Mergeam peste tot pentru a obține aprobări pentru a pleca. Mama l-a invitat pe "tovarășul" Cucu în podul nostru, am fost acolo și i-a spus: "Dle Cucu, vreau să știți că puteți avea mansardele noastre."

Deci, motivul pentru care am dansat a fost ce citeam în paginile poliției secrete comuniste "cealaltă parte a monedei!"

MW: În timp ce citesc, găsesc un document care scrie: "Tovarășul ministru Drăghici ne-a spus oral, pentru că nu poate pune acest lucru în scris, că familia Wurmbrand a fost aprobată să părăsească țara". Acestea sunt exact cuvintele. "Și ni s-a spus să facem tot ce putem pentru a prinde familia Wurmbrand cu ceva ilegal pentru ai împiedica să plece." Înțelegi?

Moderator: Deci, nenorocitul! A luat mită.

MW: Da, a luat mită și a dat aceste ordine. Există 40 de pagini de negocieri între o parte a securității și o altă parte a securității. Unii au cerut supraveghere 24/7, ceilalți se plâng că nu au atât de mulți oameni. Unii spun că acest lucru este important, ceilalți găsesc scuze. Deci, 40 de pagini în care descriu modul în care am fost supravegheați 24/7 timp de o săptămână. Deci, pentru a scurta povestea, câteva lucruri pe care le-au scris acolo: "Richard Wurmbrand iese din curte, apoi merge pe strada Bradului, se întoarce spre stânga, ajunge la stația de autobuz și merge în autobuz și stă pe al treilea scaun din stânga.

Moderator: Resursele folosite!

MW: Extraordinar. Vă pot spune o poveste separată despre informatori. "A plecat cu autobuzul La nu știu ce stație, s-a întâlnit cu cineva, nu știm cine este persoana aia. Persoana a fost urmărită, identificată și a fost deschis un dosar cu numele ei." La sfârșitul celor 40 de pagini există o anexă în care indică numele persoanei cu care a vorbit tatăl meu. Același lucru a fost făcut pentru mama și pentru mine. Am împrumutat o carte de construcții de la una dintre colegele mele de la universitate. Au deschis un dosar și pentru fata asta. Nu sunt gata încă. Acesta nu a fost motivul pentru dansul meu. Ai răbdare! Citeam cu nerăbdare aceste pagini.

Așa că întorc pagina și o altă pagină este în fața mea. Acest lucru este scris de un ofițer de securitate (comunist) care a spus că a descoperit ceva foarte special, care să le permită să deschidă un caz împotriva familiei Wurmbrand. El a scris: "Familia Wurmbrand a primit un nou apartament. Știu adresa apartamentului. Omul de la biroul de administrație (și el dă numele omului) este "unul dintre noi." Am aranjat cu tehnicienii să pună microfoane în întregul apartament! " Când am citit acest lucru, mi-am dat seama că există un apartament undeva în București, luat de la noi de unul dintre conducătorii Animafilm, care până în prezent are fire și microfoane peste tot și mi-am dat seama de ce Dumnezeu nu ne-a permis să ne mutăm în acest apartament.

MW: Exact. Mi-am dat seama cât de miraculos Dumnezeu ne-a protejat de Drăghici.

MW: De aceea am petrecut jumătate din noapte să-i explic soției mele, care nu vine dintr-o țară comunistă, așa că a trebuit să-i explic în detaliu de ce am început să dansez în mijlocul nopții.

Moderator: Este interesant faptul că, în acest episod, o perioadă groaznică a familiei Wurmbrand se încheie, iar predicatorul Wurmbrand, apare la lumină în Vest. El devine bine cunoscut.

.....

Moderator: Astăzi continuăm să vedem cum a ajuns Mihai Wurmbrand în lumea liberă. Bună ziua din nou!

MW: Bună! Râd când spun lumea liberă, pentru că ceea ce am crezut în timpul lui Ceaușescu și viseam la această lume liberă, fie ea europeană, americană și astăzi râd pentru că nu este atât de liberă cum am crezut.

Am fost cumpărați pentru 10.000 de dolari și în dimineața zilei de 6 decembrie 1965 am plecat cu avionul din România. În avion era un inginer care era în România pentru o afacere și am început să vorbim în limba franceză. Am explicat cât de frumoasă și bună a fost România pentru că știam că oamenii au fost făcuți să revină chiar dacă erau deja în avion sau pe o navă. Atâta timp cât eram pe un avion românesc, eram foarte speriat.

Moderator: Trei dintre voi ați fost acolo, nu? Mama ta, tatăl tău și tu?

MW: Da. Când am ajuns la aeroportul Leonardo DaVinci, care în acel moment era numit Fumicino, de la avion la terminal am fost luați într-un autobuz. Toți trei plâneam. Am fost așa de emoționați. Inginerul m-a întrebat de ce plâneam. Așa că i-am spus că tot ce i-am spus în avion era o minciună. Acum trebuie să începem povestea încă de la început. Să-i spun adevărul.

Când am ajuns la Roma, în acea perioadă nu aveam nici o legătură sau cunoștințe în Italia. În timp ce mergeam, am văzut o organizație creștină americană și am intrat și am întâlnit un misionar protestant american în clădire. Tatăl meu a început să vorbească cu el, explicând de unde venim și așa mai departe, iar americanul a fost cu adevărat impresionat. A fost o întâlnire total neașteptată. Acest pastor american i-a spus tatălui meu: "Uite, aceasta este o ocazie incredibilă! Aici, la Roma, există prima biserică baptistă și am fost invitat să vorbesc în această duminică, deoarece pastorul lor pleacă din oraș și m-a invitat pe mine să vorbesc. Dar vă voi lăsa să vorbiți. " Așa că l-a lăsat pe tatălui meu să vorbească în prima duminică în lumea liberă. Așteptați și vedeți ce s-a întâmplat: pastorul italian a rămas în biserică, chiar dacă a trebuit să plece. Tatăl meu vorbea limba italiană.

Moderator: una dintre cele 14 limbi pe care le-a vorbit

Da, a vorbit în italiană și dintr-o dată pastorul local a fost surprins să vadă pe altcineva la amvon. Tatăl meu începe să spună de unde vine și ce i s-a întâmplat după paisprezece ani de închisoare comunistă, când pastorul s-a ridicat în biserică și a declarat cu voce tare: "Nu vă voi permite să spuneți un singur cuvânt împotriva comunismului. Eu sunt un comunist și un baptist " Acum imaginați-vă că este duminică dimineață în timpul serviciului de închinare, tatăl meu îi răspunde, așa că a fost ca o ceartă puternică. Tatăl meu îi răspunde: " Ultima dată când i-am văzut pe comuniști, erau ateii . Cum poți fi baptist și să crezi în Dumnezeu iar în același timp, să fi un comunist ateu? " Pastorul răspunde: "accept totul din comunism, cu excepția opiniilor lor ateiste. "Deci, tatăl meu răspunde în italiană: " Sunt un pastor luteran, credem în botezul copiilor și așa putea să devin baptist și să accept totul de la bapțiști, cu excepția botezului adulților." Nu vei crede ce s-a întâmplat: în mijlocul acestei controversă , o jumătate din biserică s-au ridicat, și strângând brațele, cot la cot ca într-o manifestație comunistă au început să strige: "Io sono batista e comunista! Io sono batista e comunista!" (Eu sunt un baptist și un comunist!) Aceasta a fost în prima noastră duminică în lumea liberă: "Io sono batista e comunista! Io sono batista e comunista!" Desigur, serviciul s-a încheiat, am plâns. Era foarte greu să nu plâng, a fost un șoc adevărat.

Moderator: Deci, acest lucru se întâmpla în prima duminică în lumea liberă.

MW: Da, am crezut că am scăpat de comunism când l-am întâlnit la Roma.

Ceea ce s-a întâmplat în continuare a fost că mama mea avea doi frați la Paris și unul dintre ei împreună cu soția celui alt frate a venit și ne-a întâlnit la Roma și ne-a dus la Paris. Am mers la Paris. S-ar putea că sună ușor, dar am ieșit din România cu o bucată simplă de hârtie. Nu era un document, un pașaport, doar o bucată de hârtie spunând că ni s-a permis o singură călătorie de la București la Roma. Asta a fost. Deci, fiind la Roma, cum am putea călători la Paris? O întreagă poveste diferită! Am ajuns în sfârșit la Paris. Am părăsit Bucureștiul pe 6 decembrie. În jurul zilei de 22 decembrie, eram în Paris și am primit un telefon din Norvegia. Oamenii din biserica din Norvegia, care au strâns banii pentru răscumpărarea noastră, ne-au invitat să mergem în Norvegia pentru a vedea "ce au cumpărat." Așa că am luat avionul și am mers în Norvegia. A fost o furtună de zăpadă, așa că am ajuns foarte târziu, în jur de două noaptea. Astfel, la ora 2 noaptea, am fost într-un apartament din Oslo. Am primit o masă cu cel puțin patruzeci de oameni care așteptaseră toată noaptea din cauza furtunii de zăpadă. Avionul nu a aterizat în Oslo, dar într-un loc diferit, așa că a trebuit să luăm un autobuz. Așa că am ajuns la cină asta. Desigur, am plâns, le-am mulțumit, le-am explicat cine suntem și de unde am venit. A fost o singură persoană care ne-a cunoscut. Toți ceilalți erau oameni din biserică, cei care au dat banii. Deci le-am mulțumit. Ne-au dat un apartament de trei camere cu un frigider încărcat și au plecat.

Moderator: Asta a fost la 23 decembrie. Ce vârstă aveai?

MW: Aveam 27 de ani.

Moderator: Care au fost primele tale impresii despre lumea liberă? Ce ai văzut? Clădiri, oameni? Ce vă amintiți că v-a impresionat?

MW: Când am intrat prima dată în lumea liberă, m-am dus la Paris, unde aveam veri de vârsta mea. Aveam 27 de ani, erau mai tineri, în jur de 24-25 ani. Ei au fost foarte amabili și au cumpărat bilete la opera de la Paris și la filarmonica de la Paris, au vrut să mă ducă la muzee, dar le-am spus: "Uite, dacă pot merge pe stradă și nu sunt urmărit, nu ai nevoie să cumperi bilete sau să mă duci la vre-un spectacol. Odată când i-am vizitat, ei au exclamat: "Iată vărul nostru ieftin! Du-l la o plimbare pe stradă!"

Vreau să explic mai departe despre Norvegia, deoarece a fost o fază foarte abruptă în viața noastră. Când am plecat din România și am ajuns aici în Norvegia, ni s-a dat acest apartament. Încearcă să-ți imaginezi asta. Este Crăciunul în Scandinavia, totul este închis, nici un restaurant, nici un bar în nici un hotel nu este deschis. Este în timpul iernii. Am venit foarte prost îmbrăcat. Timp de șapte zile am rămas în acest apartament. Nimeni nu ne-a sunat, nimeni nu a venit să ne viziteze, nimeni nu a venit să ne vadă și să ne salute. În primele câteva zile am crezut că putem să ne odihnim, dar după a treia și a patra zi începi să te gândești: "Poate că nu le-am mulțumit destul de mult! Poate că nu erau mulțumiți de

cei pe care i-au "cumpărat din România". Timp de șapte zile, nimeni nu ne-a salutat într-o țară în care nu cunoșteam limba, provenind din România.

La început am fost timizi, dar apoi am început să căutăm toate dulapurile și sertarele și în cele din urmă am găsit o notă scrisă de mână cu numele uneia dintre persoanele pe care ne-am amintit că erau prezente la cină. Am sunat și am întrebat ce s-a întâmplat. Norvegienii vorbesc engleza, deoarece în Norvegia trăiesc 3 milioane de norvegieni și 12 milioane locuiesc în SUA. Deci engleza este bine cunoscută acolo. Ei au explicat că în Scandinavia tradiția este, Crăciunul este o sărbătoare de familie. Nimeni nu deranjează pe nimeni în timpul Crăciunului și ei au crezut că este frumos să ne lăsăm să petrecem Crăciunul în familie.

Deci, când am înțeles în cele din urmă cum stăteau lucrurile, am luat cartea de telefon și am găsit biserica luterană americană și am mers acolo. Pastorul a predicat și am plâns chiar de la începutul serviciului până la sfârșit, pentru că am fost extrem de impresionat pentru că aceasta era biserica în care era membru ambasadorul american, și ceea ce ne-a impresionat a fost că ei aveau facilități separate, de exemplu pentru nou-născuți, o cameră pentru copii, camere pentru grupuri diferite. În România, chiar și într-o biserică luterană ai avut una sau două încăperi. Dar aici era o clădire extraordinară care ne-a impresionat. Dar acest păstor nu văzuse niciodată trei oameni plângând atât de mult la predicile sale. Așa că ne-a oprit și ne-a întrebat cine suntem, ce să întâmplat, care parte din predica lui ne-a impresionat cel mai mult? Când tatăl meu i-a explicat de unde am venit, dintr-o țară comunistă, și mai ales dintr-o închisoare comunistă, el a fost un om foarte special, eventual a rămas prietenul nostru pe mai bine de treizeci de ani. Pastorul a făcut două lucruri - el a vorbit cu membrii să ne invite în fiecare zi la micul dejun, prânz și cină în diferite familii pentru că-i spusese despre cele șapte zile pe care le-am petrecut singuri. Și al doilea lucru pe care l-a făcut a fost să-l lase pe tatăl meu să predice în biserică.

În acea perioadă, cea mai mare bază a NATO era la Oslo, în Norvegia și armata americană are capele creștine de diferite confesiuni unde se adună și tatăl meu a fost invitat să vorbească la cea mai mare din aceste capele și apoi a avut o sesiune de întrebări și răspunsuri. Vă spun toate aceste lucruri pentru a vedea că nu am avut nici un sponsor important sau niciun ajutor de la nimeni. Am trăit adevărate minuni și vă explic aceste lucruri, pentru a vedea cum Dumnezeu face minuni. La această sesiune de întrebări și răspunsuri un colonel american s-a ridicat și a întrebat: "Dle Wurmbrand, de ce nu ar trebui să coexistăm cu comuniștii?" În acea vreme a existat această idee "brejneviana" a coexistenței. A comunismului cu o față umană. Așa că tatăl meu, înainte să răspundă, a coborât de pe podium, s-a dus direct la acest colonel. Tatăl meu a fost întemnițat cu criminali de drept comun în România, în închisoare, și nu numai acei criminali au învățat de la tatăl meu, dar tatăl meu a învățat de la ei, așa că l-a lovit colonelul pe umărul stâng și cu cealaltă mână i-a luat portofelul colonelului din buzunar. Colonelul nu se aștepta la asta. El i-a luat portofelul colonelului, l-a pus în buzunar său și ia spus: "Hai să dăm mâna, portofelul Dstră este în buzunarul meu, hai să coexistăm! Comunismul a luat jumătate din Europa, aproape toată Asia, desigur că vrea să coexiste. Fiecare hoț vrea să coexiste cu poliția. Hoții nu au nimic împotriva poliției." Deci, tatăl meu a continuat, spunând că

este posibil să nu avem o soluție împotriva comunismului, dar chiar dacă nu avem un remediu pentru cancer, nimeni nu se așteaptă, când te duci la doctor și ai cancer, medicul să vă spună să coexistați cu cancerul. În această adunare au fost aproximativ 300-400 de persoane. Colonelul care a fost profund impresionat și a rămas prietenul nostru timp de mulți ani după aceea. Acest colonel s-a ridicat și a spus: "Să luăm o colecție pentru a trimite pastorul Wurmbrand în America să ia toate portofelele de la americani și să le deschidă capul să înțeleagă de ce nu ar trebui să coexiste cu comuniștii." Bineînțeles că tatăl meu i-a dat înapoi portofelul. Și nu veți crede, dar au făcut-o. Au adunat în jur de 3.000-3.500 \$ și trebuie să înțelegeți că a fost o surpriză totală. Nimeni nu a planificat asta. Asta am vrut să subliniez.

Moderator: Când ați plecat, scopul a fost să părăsiți România, dar nu aveți o destinație fixă. America. Nici măcar cea mai mică idee. Deci ați fost deportați cumva la Roma.

MW: Exact. Asta a fost.

Moderator: Și de acolo ai știut că poți merge la Paris unde erau rudele tale.

MW: Exact. Nu aveam idee ce urma să se întâmple în continuare.

Am mers la Paris și unchii mei erau bine situați, dar nu bogăți.

Ca să repet: Din România, prin Italia, am ajuns eventual în Paris, am fost invitați în Norvegia de niște oameni prietenoși dar care ne-au lăsat singuri timp de 7 zile, am întâlnit acești americani care ne-au îmbrățișat și l-au lăsat pe tatăl să-și povestească trecutul și brusc totul să schimbat și tatăl meu a fost trimis în Statele Unite cu 3.500 de dolari. Ideea este că toți oamenii militari au capele în bazele lor militare, iar acești oameni din NATO au legături și au găsit biserici în jurul New York-ului, unde tatăl meu ar putea vorbi. Dar aceste capele pentru oamenii militari sunt, probabil, umplute cu 30, 50 de persoane, mici biserici, nimic mare. Deci, tatăl meu a sosit la New York și după câteva zile a fost foarte descurajat, pentru că oriunde a fost invitat să vorbească, erau 20-30 de persoane. Nu veți crede, dar și-a rezervat zborul înapoi în Europa imediat săptămâna următoare. El a realizat că în România, a avea 100 de dolari a fost o sumă enormă de bani, dar 100 de dolari în New York.... Încercați să stați peste noapte în Manhattan. 400 \$ pe cameră într-un hotel ieftin. Așa că s-a speriat. În acel timp, hotelul în care locuia era de 130 de dolari pe noapte. Și-a rezervat zborul înapoi. Între timp eram la Paris. Ne-am întors din Norvegia.

S-a întâmplat ca înainte de al doilea război mondial tatăl meu a avut un schimb de scrisori cu un evreu creștin din Philadelphia. El l-a chemat pe acest evreu creștin care i-a spus să ia trenul și să meargă la Philadelphia. I-a spus "Vreau să te întâlnesc personal încă de când am corespondat, vreau să te cunosc, eu voi plăti pentru călătoria ta." Tatăl meu a

ajuns la acest evreu creștin care era pastor și el l-a așezat pe un scaun pe tatăl meu și i-a explicat că a făcut bine să-și rezerve zborul înapoi în Europa, pentru că nu va avea un viitor ca pastor aici în America. L-a descurajat spunându-i: "Vorbești engleza cu un accent, nu ști cum să conduci o mașină, să nu mai vorbim de o biserică. Vi după atâția ani de închisoare. Deci este bine să te întorci în Europa."

În ziua respectivă s-a întâmplat să aibă loc cea mai mare demonstrație în Philadelphia contra războiului din Vietnam. Pastorul evreu-creștin l-a luat în mașină pe tatăl meu, să-l ducă înapoi la gară să se întoarcă la New York. Deci nu au putut să înainteze ușor din cauza demonstrației și tatăl meu a fost foarte curios. El plecase din România numai de câteva luni, așa că i-a spus pastorului: "Vreau să văd cum arată o demonstrație în America". Era a cincea zi de când Richard Wurmbrand ajunsese pentru prima oară în America! Deci, s-a apropiat de podiumul deschis în fața a 60.000 de oameni prezenți ca să audă mai bine. Vorbitorul era un pastor presbiterian care lăuda vietnamezii comuniști și lupta lor împotriva imperialismului american. A fost un raliu pro stânga.

Tatăl meu s-a urcat direct pe podium, a împins pastorul. În cea de-a cincea zi în Statele Unite, acest refugiat din România, tatăl meu, l-a împins pe acest pastor presbiterian de la microfon și i-a strigat în microfon: "Nu știi nimic despre comunism! Sunt doctor în comunism! În loc să apărați creștinii care sunt persecutați, lăudați pe acești înșelători comuniști care torturează pe creștini! Ești un Iuda!" Acest pastor a făcut o greșeală gravă, mulți oameni au făcut această greșeală cu tatăl meu, de a intra într-o dezbatere cu tatăl meu în fața tuturor acelor oameni. Păstorul i-a strigat: "Nu există un astfel de lucru, a fi un doctor în comunism. Cum poți spune așa ceva?" Tatăl meu și-a scos cămașa și le-a arătat pe spinarea să ce i-au făcut comuniștii și i-a răspuns: "Iată dovada doctoratului meu în comunism. Asta mi-au făcut comuniștii." Poliția a intervenit rugându-l pe tatăl meu să-și pună înapoi cămașa. Reporterii de ziare au sărit în jurul tatălui meu să-l întevizeze. Deci tatăl meu a rămas cu pastorul evreu creștin încă câteva zile în Philadelphia ca să poată fi vizitat de reporteri. Ceea ce este important este că a doua zi, 85% din ziarele americane au avut pe prima pagină o imagine a tatălui meu: pastorul care și-a scos cămașa în timpul mitingului. Au explicat ce s-a întâmplat și tot ce vă spun este documentat. Deci, peste noapte a devenit o persoană publică. O stea.

Pe scurt, el a primit mult invitații de a vorbi în biserici, ca o consecință a acestor articole din ziare. Deci, tatăl meu a fost inundat de invitații de a vorbi, așa că a trebuit să-și amâne biletul de a merge înapoi în Europa. El a petrecut două luni călătorind peste tot în America pentru a vorbi și apoi s-a întors în Europa și a avut alte angajamente de a vorbi încă trei luni. În cele din urmă am fost invitați să venim la Los Angeles, în America și așa am ajuns în Statele Unite.

Moderator: A fost, de asemenea, invitat să vorbească la posturile de televiziune.

MW: Da, o mulțime de posturi de televiziune l-au invitat să vorbească.

La 5-6 zile după ce am ajuns în Los Angeles, niște americani primitivi, ne-au dus la Disneyland. Am plâns toată ziua când am fost acolo. Nu plâng ușor, dar am plâns toată ziua. Americanii au crezut că am fost impresionat cu Mickey Mouse, Donald Duck și așa mai departe. Dar a existat un motiv special pentru care am plâns toată ziua. În coșmarul în care am trăit în România, singur, părinții mei arestați, dat afară din orice școală de trei ori, în tot acest coșmar am avut o prietenă a familiei care lucrase pentru americani și care-mi repeta, "să nu-ți fie frică, o să vină americanii!" Aceasta a fost o credință comună în rândul poporului. Americanii vin și rezolvă totul. "Vei obține o bursă și vei putea studia." Așa m-a încurajat. Și când am ajuns la Disneyland, mi-am dat seama că americanii nici măcar n-au gândit să vină și că nici măcar nu există nici cea mai mică șansă ca americanii să vină și să ne elibereze din comunism.

Deci așa am început în America. Nu aveam sponsori, cu excepția acestor biserici care mi-au invitat tatăl să vorbească.

.....

În Texas, un tip de 80 de ani a venit la mine. și mi-a spus: "Tinere, uită-te la mine, am 80. Am fost locotenent în timpul Primului Război Mondial, în cel de-al doilea război mondial am devenit colonel, uitați-vă bine la mine, nu am plecat niciodată în afara statului Texas. Nu-mi spuneți despre România, pentru că nici măcar nu știu unde este. Am condus prin Texas. Texas este ca o țară uriașă. Tipul a avut dreptate.

De multe ori crezi că celălalt, chiar dacă are milă de tine, te înțelege cumva. Dar această idee de înțelegere este similară învățării unei limbi străine. Este nevoie de mult timp pentru a învăța o limbă străină și pentru cineva care este sătul să înțeleagă o persoană flămândă, este extrem de dificil.

Am sărit peste un episod din Norvegia, care probabil ilustrează exact acest lucru. După cele șapte zile în Norvegia, când nimeni nu ne-a făcut o vizită ... Acești oameni, primii care ne-au răscumpărat din România, trebuie să recunosc, au fost foarte iubitori. Primul lucru pe care l-au făcut după Crăciun (am venit în mijlocul iernii, o iarnă dură în Norvegia) am fost îmbrăcat foarte ușor, așa că ne-au dus la un magazin mare și ne-au cumpărat haine. Dar cumva într-un mod copilăresc au mers și ne-au luat haine fără să ne întrebe dacă ne-am dorit această haină sau cămașa. Au mers, au luat haine.

Așa s-a întâmplat că un tânăr american de la o misiune creștină americană, cunoștea familia noastră încă din România. El era pe drum spre Republica Cehă sau Polonia, cred că, în calitate de turist, când eram încă în România în 1964, puțin după eliberarea tatălui meu din închisoare. Cineva, un creștin din Israel i-a spus să treacă prin România: "Nici să nu gândiți să mergeți prin București și să nu vă întâlniți cu pastorul Wurmbrand, care tocmai a fost eliberat din închisoare", i s-a spus tânărului american. Așa că a vizitat mansarda în care trăiam; în această mică cameră erau înghesuite 25-35 de persoane. Eu vorbeam engleza și mi-a spus că vrea să-l vadă pe pastorul Wurmbrand. Deci i-am spus direct de la ușă: "Acesta este păstorul Wurmbrand!" "Și el întreabă:" Ești sigur? "Și am

răspuns:" Pozitiv! " De unde știi? "" Ei bine, eu sunt fiul lui. Sunt sigur că acesta este pastorul Wurmbrand! "Tipul mă întreabă din nou:" Am auzit că omul acesta a fost închis timp de 14 ani. Pastorul ăsta râde și zâmbește. Când a petrecut 14 ani de închisoare?" I-a fost greu americanului să-și creadă ochii.

Da, pe scurt, acest american pe care l-am întâlnit în România a venit de două ori în România în 1964 și am rămas prieteni. Când am ajuns în Norvegia, a venit să ne viziteze acolo, a avut bani, a venit ca turist în Norvegia să ne vadă, iar noi l-am încurajat să se întoarcă în România și să ajute. Am părăsit România cu mari speranțe că vom putea ajuta creștinii acolo. Așa că l-am rugat să se întoarcă în România și să aducă ajutor creștinilor de acolo. El a fost foarte entuziast. El a spus: "Orice-mi spune pastorul Wurmbrand să fac, voi face, voi merge în România!" Deci, tatăl meu a vorbit cu directorul misiunii care a dat banii pentru răscumpărarea noastră, care erau prietenii noștri, ne-au cumpărat haine și așa mai departe. Tatăl meu i-a spus directorului că avem ocazia să ajutăm oamenii din România: "Credeti că misiunea Dstra creștină ar dori să se implice în acest lucru?", l-am întrebat tatăl meu. Omul a fost foarte amabil și i-a spus tatălui meu: "Sigur, vom da 1000 de dolari pentru ai ajuta pe creștinii români". În acele vremuri era o sumă fabuloasă de bani, în 1966.

Moderator: Da, a fost o sumă bună de bani.

Americanul a petrecut 3-4 zile cu noi în apartament și nu s-a întâmplat nimic. În cele din urmă tatăl meu a întrebat directorul misiunii: "Când credeți că ați putea da banii? Acest bărbat ar dori să meargă în România ." Directorul misiunii a răspuns foarte asemănător cu atitudinea cu care ne-am confruntat întotdeauna în Occident: "Sunteți refugiați, nu știți cum funcționează aceste lucruri în capitalism. Este adevărat că v-am spus că vrem să dăm \$ 1,000 dar acești bani nu sunt banii mei personali. Banii organizației, nu-i pot da decât dacă comitetul se adună, votează pentru aceasta și cred că mă vor asculta și vă vom da banii ". Era ianuarie. Deci, tatăl meu a întrebat: "Când este următoarea întâlnire a comitetului?" "În iunie," i-a răspuns misionarul! Erau aceiași oameni care ne-au lăsat complet singuri timp de o săptămână, au vrut să ne ajute, dar în iunie. Deci, toate hainele pe care le-au cumpărat, cămăși, haine, totul, i-am dat acestui american și orice bani aveam 100-200 \$ și aceasta a fost prima acțiune misionară a familiei noastre în România.

Moderator: Deci, permiteți-mi să văd dacă înțeleg. Oamenii nu erau dornici sau interesați să salveze pe creștinii persecutați.

Mw: O experiență similară mai târziu în Statele Unite. acest pastor pe care l-am întâlnit, un om foarte special, cel din biserica americană din Norvegia, s-a întors la Los Angeles și-l cunoștea foarte bine pe episcopul luteran din California. el a insistat, să se întâlnească acest episcop luteran cu tatăl meu. Episcopul Foldi, a fost foarte prietenos și i-a spus tatălui meu: " vrem să îi ajutăm pe creștinii persecutați, să le trimitem biblii și cărți creștine și să ajutăm financiar familiile ale căror rude sunt în închisoare și așa mai departe și cred că am putea da 50.000 de dolari din fondurile noastre din Minneapolis pentru

această lucrare. " Tatăl meu l-a întrebat: "când credeți că am putea începe?" 50.000 de dolari depășeau visele noastre cele mai îndrăznețe! Episcopul a răspuns într-un mod similar: "sunteți refugiați, nu înțelegeți cum funcționează lucrurile aici. Nu am 50.000 de dolari. Bugetul este de acum făcut pentru anul viitor, așa că nu vă putem da. Poate vom aduce hotărârea în comitet peste doi ani și vă vom da banii peste trei ani de acum înainte. "el era extrem de naiv și cinstit și nevinovat și nu a fost total pregătit pentru mentalitatea noastră și pentru urgența noastră venind din comunism.

Ceea ce este extrem de interesant este ceea ce s-a întâmplat în continuare. Până în acest punct, discuția era extrem de prietenoasă și favorabilă pentru pastorul Wurmbrand. Dar tata i-a răspuns episcopului: "știu cum ați putea să da banii acum și putem începe în una sau două săptămâni." Deci tatăl meu i-a spus: " putem avea cei 50.000 \$ în două săptămâni! " Episcopul luteran a devenit curios și a întrebat cum acest refugiat din România ar avea vre-o idee cum să apară 50.000 de dolari pentru acest proiect misionar. Tatăl meu i-a spus: "este foarte ușor. Noi scriem la 15.000 de păstori din parohii să renunțe la 15% din salariu, dar nu de tot. Doar ne împrumută și, după trei ani, când aprobați bugetul, vor fi plătiți înapoi. " Episcopul s-a debarasat politicos repede, repede de tatăl meu și apoi a trimis o scrisoare către 15.000 de pastori spunând: " vă rugăm să nu-l invitați pe pastorul Wurmbrand să vorbească în biserica voastră pentru că el este irațional! El e nebun! Dorește să amânați primirea a 15% din salariul dstra pentru a începe o muncă misionară de ajutorare a creștinilor perzecutati în lumea comunistă."

Nu pot număra de câte ori am plâns, am fost șocați. Am participat la un congres penticostal, în Texas, în Dallas. Un mare congres. Au invitat reprezentanții bisericii penticostale din Rusia. În acea perioadă nu exista o singură biserică penticostală deschisă în întreaga Uniune Sovietică și acești oameni nu erau decât spioni sovietici, oameni KGB care au devenit pastori peste noapte și care au venit în Occident cu o mulțime de documente care să ateste cine sunt și ce erau . Au venit să vândă minciuni și propagandă.

Atunci eu și altcineva ne-am dus la balcon și am atârnat o lozincă mare, spunând: "Creștinii ruși sunt în închisori. Rugați-vă pentru ei!" Nimic altceva. Liderii penticostali, canadieni și americani și alți oameni, nu ne-au întrebat nimic sau să ne spuie să luăm bannerul la o parte. La fel ca un comando comunist, ne-au smuls lozinca din mâini, ne-au sucit mâinile, m-au rănit, ne-au tras de sus în jos pe scări, mi-au rănit coastele și ne-au dat afară. Ei erau pro-comuniști.

O altă povestire similară despre mentalitatea pro-stanga în America este cum am vizitat cu un alt român pe secretarul Uniunii Baptiste a Americii de Nord. Ne-a luat la o masă de prânz și mi-a spus: "Domnule Wurmbrand, de ce ne atacați? Am fost foarte buni, iată că ți-am oferit și prânzul ăsta?" Am spus: "Ei bine, vă atacăm pentru că, în loc să-i ajuți pe creștinii din Uniunea Sovietică care sunt în închisoare cu sute și mii, susțineți oficialii care sunt KGB, spionii sovietici. Ce fel de creștinism este ăsta? "Și mi-a spus

următoarele: " Nu avem nevoie să ajutăm pe creștinii suferinzi din Uniunea Sovietică pentru că ei pot alege din trei alternative. "" Care sunt cele trei alternative? " am întrebat. Este simplu, mi-a răspuns: "Fie se supun regimului și dacă KGB-ul spune că nu li se permite să se adune în anumite zile, trebuie să se supună. Dacă nu doresc să se supună, trebuie să fie pregătiți să sufere pentru că nu se supun statului " Și eu am întrebat care este următoarea alternativă? Mi-a răspuns acest conducător de seamă baptist: "Dacă nu le place în Uniunea Sovietică, de ce nu cer pașaport și pleacă?"

Moderatorul: Creierul lor este dimensiunea unei nuci în înțelegerea atrocităților comunismului și, în al treilea rând, sunt șocat de un alt lucru. Înseamnă că toți acești lideri care sunt în poziție de autoritate în bisericile din jurul Statelor aveau o mentalitate comunistă care i-a făcut să se supună statului și sistemului.

MW: Când am reușit să obțin toate aceste documente din partea securității despre familia noastră, trebuie să vă spun că și eu am fost șocat. Mă așteptam să găsesc dovezi ale persoanelor care au informat securitatea în România, o mulțime. Pot spune că aproximativ 90% dintre cei care ne-au vizitat sau ne-au întâlnit, de bună voie sau nu, unii chiar au informat cu entuziasm despre noi, bine? Am găsit documente care arătau implicarea conducătorilor religioși din vest, în serviciul comunismului, chiar în serviciul securității!

.....

Visele încep uneori ca coșmaruri. Cum s-a realizat visul nostru de a ajuta creștinii perzsecutați cub comunism a fost că am bătut pe atât de multe uși și am găsit un astfel de grad de viciu, o amânare continuă din partea liderilor religioși, unii dintre ei leneși. Mulți alții rău intenționați. La un moment dat a existat un pastor luteran în California și dacă vă amintiți în acele vremuri, au existat multe mișcări hippies și contra poliției în America. Acest pastor i-a invitat pe membrii săi să ucidă polițiștii. În scrisori către membrii bisericii: "Ucideți porcii" așa au numit poliția. Ceea ce am făcut, a fost să luăm un afiș al acestui pastor, l-am reprodus și l-am trimis la 15.000 de pastori și le-am scris: "Familia noastră a reprodus acest afiș și vă întrebăm când veți elimina acest pastor procomunist? Dacă nu-l eliminați, vom trimite afișul la toate congregațiile. ". Și așa am terminat cu tipul ăsta. După aceea, tatăl meu s-a întâlnit cu un pastor communist revoluționar în Santa Barbara, California. Tatăl meu a vorbit frumos cu el și i-a spus: "O revoluție înseamnă o mizerie, dezordine." El a răspuns: "Orice mizerie, dezordine revoluționară este mult mai bună decât acest regim capitalist". Pastorul ăsta avea un birou acoperit cu mormane de hârtii. Tatăl meu a dat din braț și a aruncat pe podea toate lucrurile de pe birou și i-a spus: "Îți place mizerie? Așa arată!"

Moderatorul: Tatăl tău era o persoană foarte spontană!

MW: Tatăl meu a fost atât de spontan, ceva de nedescris. Am încercat să-l imit foarte puțin, dar e greu să o fac. Deci, într-o zi, când am văzut acest lucru, în mod deliberat, aveam doar 60 de dolari în buzunar și este adevărat că tatăl meu a fost invitat să vorbească în multe biserici. I-am spus: "Vom începe misiunea de a ajuta pe creștinii de după Cortină de Fier cu cei 60 de dolari". Și tatăl meu a fost atât de descurajat. Eram tânăr și un pic naiv. Uneori, când ești tânăr, nu înțelegi imediat profunzimea unei probleme. Tata a spus: "Am mers la toate aceste birouri americane, am văzut camere pline cu computere, ce putem face cu 60 de dolari?" "Începem cu 60 de dolari!" am spus. Modul în care am început a fost că am avut niște suporteri, prieteni ai noștri și le-am cerut să ne dea listele lor de Crăciun cu prieteni și așa am început. Ne-am dus de la listă de Crăciun, la listă de Crăciun. În tot ce am întreprins am dorit să facem ceva practic.

După revoluția anticomunistă în România, l-am vizitat pe preotul Matei Boilă în Cluj, înainte să moară. Preotul Boilă a fost închis timp de cel puțin 9 ani în închisorile comuniste. Când l-am întâlnit prima oară, el a spus: "Am întâlnit și am auzit de mulți anticomuniști, dar numai Richard Wurmbbrand a avut un sens practic pentru a da \$ 50 sau \$ 100 unei persoane sărace, care a suferit în timpul comunismului. Nu știu dacă a câștigat sau nu, dar cel puțin a ajutat pe cineva.

Am creat în România, "Misiunea creștină Richard Wurmbbrand"

(<http://misiuneacrestinarichardwurmbbrand.com>) și ideea este de ai ajuta pe creștinii care au trecut din cauza credinței lor creștine prin închisori comuniste și care au acum 80 sau 90 de ani. Doar recent, un preot ajutat de noi a murit la vârsta de 102 ani. Am ajutat financiar sute, pentru a putea cumpăra cel puțin medicamente. Oricine dorește să se implice este binevenit.

Pentru mine, creștinismul este exemplificat în cartea Faptele Apostolilor din Biblie. La vorbirea apostolului Petru, peste 3.000 de oameni au devenit creștini. Prima reacție a acestor oameni a fost: "Fraților, ce să facem?" O persoană care este atinsă de creștinism, are inițiativă și întreabă: "Ce trebuie să fac?" Apostolul Iacov a scris: "Religia curată și neîntinată înaintea lui Dumnezeu, Tatăl nostru, este să cercetăm pe orfani și pe văduve în necazurile lor și să ne păzim neîntinați de lume."